

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Bibliotekskommissionen

Gennem de senere år er ønsket om en fastere organisation af det samlede danske biblioteksvæsen fremsat med voksende styrke, og Ministeriet for Kulturelle Anliggender nedsatte derfor i 1976 en kommission, der som led i udformningen af en national informations- og kulturpolitik skulle stille forslag om de ændringer i dansk biblioteksvæsens målsætning og struktur, som er nødvendige, for at de offentlige bibliotekers ressourcer både samfundsøkonomisk og kulturpolitisk kan anvendes så hensigtsmæssigt som muligt.

Kommissionen skulle behandle spørgsmålet om de overordnede organer, som bør indgå i det offentlige biblioteksvæsens struktur, herunder problemer i forbindelse med den centrale administration af folke- og forskningsbiblioteksvæsenet. Kommissionen skulle undersøge, hvordan man kan styrke samarbejdet mellem de forskellige bibliotekstyper, samt hvilke muligheder, der er for etablering eller videre udbygning af fælles institutioner. Den skulle endvidere drøfte afgrænsningen mellem de forskellige bibliotekstypers virkeområde og opgaver, blandt andet med henblik på alle grene af undervisningssektoren.

Kommissionen skulle fremkomme med forslag om forskningsbiblioteksvæsenets fremtidige struktur og styrelse og drøfte folkebibliotekernes målsætning og struktur, herunder problemer i forbindelse med en tilskudsomlægning samt den centrale administration og rådgivning på området. Spørgsmålet om folkebibliotekernes indkøbs- og kassationspolitik skulle indgå i kommissionsbehandlingen, og endelig var kommissionen bemyndiget til at drøfte andre biblioteksproblemer af faglig strukturel karakter og fremkomme med forslag til deres løsning.

Bibliotekskommissionen afgav i 1979 »Biblioteksbetænkningen 1979« (betænkning nr. 878).

Lovforslaget er udarbejdet på grundlag af det lovudkast, som bibliotekskommissionens flertal fremlagde i betænkningens kapitel 10.

Biblioteksvæsenet

Loven fastslår som hovedprincip, at de offentlige biblioteker udgør en helhed. Loven finder direkte anvendelse på biblioteker, der ejes af staten, primærkommunerne eller amtskommunerne, bortset fra skolebiblioteker og institutbiblioteker. Lovgivningen om skolebiblioteker findes i lov om folkeskolen m.v. af 26. juni 1975.

Blandt de offentlige ejede biblioteker kan der skelnes mellem to hovedtyper: de fuldt offentligt tilgængelige biblioteker og de biblioteker, som ikke er fuldt offentligt tilgængelige.

Til den første hovedtype hører folkebibliotekerne og en række forskningsbiblioteker, som foruden at være hovedbiblioteker for højere uddannelsesinstitutioner eller forskningsinstitutioner udgår direkte stiller deres service til rådighed for enhver, som har brug for den.

Til den anden hovedtype hører de biblioteker, hvis anskaffelsesforpligtelse gælder en institution, og som ikke er direkte offentlig tilgængelige. Det drejer sig i første række om biblioteker i uddannelsesinstitutioner som folkeskolen, gymnasier, seminarier, erhvervsskoler og de højere læreanstalters institut- og laboratoriebiblioteker. Herhen hører også biblioteker i den offentlige administration, medicinske fagbiblioteker i sygehuse, biblioteker i forskningsinstitutioner, arkiver, museer osv.

Lovforslaget omfatter med de ovenfor nævnte modifikationer i sin helhed alle offentlige biblioteker uanset den ressortmæssige placering. Der må ved afgørelsen af omfanget af de pligter, der i henhold til loven kan pålægges bibliotekerne, tages hensyn til, hvilke særlige formål bibliotekerne er oprettet for at tilgodese, om de er offentligt tilgængelige og eventuelle bevillingsforudsætninger. For så vidt angår biblioteker, der henhører under andre ministerier end Ministeriet for Kulturelle Anliggender, må der normalt forudsættes accept fra vedkommende minister.

Forskningsbibliotekerne

Det foreslås, at loven skal omfatte både folkebibliotekerne og de offentlige forskningsbibliote-